

ת"פ 57041/12/14 - מדינת ישראל נגד מרדכי ממך

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 57041-12-14 מדינת ישראל נ' ממך (עציר)

בפני
בעניין: כבוד השופטת חנה מרים לומפ
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
מרדכי ממך (עציר)

הנאשם

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע בעקבות הסדר טיעון, על פי הודאתו בכתב האישום המתוקן בעבירה שעניינה פגיעה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**").
2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 20.12.14 בסמוך לשעה 05:00, ברחוב דוד ניב, פסגת זאב בירושלים (להלן: "**המקום**"), על רקע ויכוח קודם בין לינוי חמדני, חברתו של הנאשם לבין אבירם שבתאי (להלן: "**המתלונן**"), נקרא הנאשם למקום והמתין להגעתו של המתלונן.
3. משהגיע המתלונן למקום וירד מאוטובוס, ניגש אליו הנאשם, צעק לעברו: "מי הגבר?" ולאחר חילופי דברים, הכה אותו הנאשם בראשו באמצעות כלי אשר אופיו אינו ידוע במדויק למאשימה וסוגל לפצוע, הפילו ארצה, ובעודו שרוע על הרצפה המשיך הנאשם להכותו.
4. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרמו למתלונן חתכים קטנים בראשו מאחורי אוזן ימין, שפשופים וחתך קטן באוזן ימין, חתך באורך 5 ס"מ במותן שמאל, חתך באורך 2 ס"מ באמצע אמה ימנית וחבלה יבשה במצח ובאף, אשר הצריכו בין היתר, תפירה, חבישה והמשך מעקב רפואי.
5. הצדדים לא הגיעו להסכמה לעניין העונש, אך הסכימו כי יתקבל תסקיר בעניינו של הנאשם שלאחריו הצדדים יטענו לעונש.

תסקיר שירות המבחן

עמוד 1

6. מתסקיר שירות המבחן שהוגש ביום 12/7/15 עולה כי הנאשם רווק, בן 20, בן צעיר למשפחה המונה זוג הורים גרושים ו-3 ילדים. הורי הנאשם התגרשו בהיותו בן 5 שנים, אז עבר הנאשם למשמורת אמו. אבי הנאשם מתואר בתסקיר כמי שהיה מכור בעבר לסמים ונידון בפלילים והקשר בין הנאשם לבין אביו רופף. משיחה שקיימה קצינת המבחן עם אמו של הנאשם, עולה כי לפני 5 שנים נרצח בנו של בן זוגה לחיים, בהיותו בן 19 ועל רקע אירוע זה חלה הדרדרות משמעותית בתפקודו של הנאשם, אשר היה מקורב לנרצח, כאשר תקופה מסוימת עבדו השניים יחד ושכרו דירה משותפת.

7. מעיון בקורות חייו של הנאשם, עולה כי הנאשם גילה בעיות משמעת והתנהגות, וחבר לנוער שוליים וזאת בהעדר יכולת מצד אמו להציב לו גבולות. בעקבות כך הועבר הנאשם למשמורת שירותי הרווחה ושולב בפנימייה מכיתה ו' עד לכיתה ח'. בכיתה ט' חזר הנאשם להתגורר בבית אמו והשתלב במסגרות אקסטרניות, בהן התקשה להתמיד. בכיתה יא' נשר הנאשם ממסגרת הלימודים, ומאז החל לדבריו להשתמש בסמים ולהסתבך בפלילים. הנאשם ביצע עבירות בתחום הרכוש והאלימות בהיותו קטין, וביום 17/6/12 נדון למאסר בפועל למשך שנה אותו ריצה בכלא "אופק" ובהמשך משבגר, עבר לכלא "רימונים". לאחר שחרורו מהמאסר החל הנאשם להשתמש באלכוהול מידי יום, דבר אשר הוביל לאיבוד שליטה ולהתנהגות תוקפנית.

8. במסגרת הליך המעצר בתיק בגינו עומד הנאשם לדין, שולב הנאשם בטיפול גמילה בקהילת "אור אביבה", אך זמן קצר לאחר מכן עזב את הקהילה. קצינת המבחן התרשמה כי בשלב זה אין בידי הנאשם הכוחות הדרושים להשתלבות בקהילה מובנית, סגורה, כוללנית ואינטנסיבית הנדרשים כדי להשתלב בהליך טיפולי מסוג זה.

9. קצינת המבחן ציינה כי מאז שחרורו של הנאשם ממאסר לפני כשנה החל הנאשם לנהל סדר יום יציב הכולל תעסוקה כמנהל משמרת בחנות לממכר מזון מהיר וקשר משמעותי עם בת זוג, עמה התארס לאחרונה. ממכתב המלצה שהתקבל אצל שירות המבחן מאת מעסיקו האחרון עולה כי הנאשם עבד במקום במשך שלושה חודשים, תואר כעובד אחראי, חרוץ ומסור, שהתייצב לעבודה בזמן, לא נקלע לעימותים והיווה דוגמה לסובבים אותו.

10. אשר לביצוע העבירה, הנאשם נטל אחריות לביצועה והביע חרטה. הוא מסר כי חברתו שהינה ארוסתו חזרה ממסיבת יום הולדת בה השתתף גם המתלונן, לדבריו שמע שהוא הציק לארוסתו ואף פגע בה משלא נענתה לחיזוריו. לדברי הנאשם, כיום הוא מבין שתגובתו היתה מוטעית והובילה להרס התהליך החיובי בו החל.

11. קצינת המבחן מציינת בתסקיר כי התרשמה מחוסר בשלות וילדותיות של הנאשם, הקשורים בין היתר לגילו הצעיר. לצד זאת התרשמה כי הנאשם מביע רצון כן ושאפה לניהול אורח חיים תקין, וביקש לקבל סיוע.

12. נוכח גילו הצעיר של הנאשם והחשש כי המשך שהיית הנאשם בכלא תחשוף אותו לדפוסי התנהגות עברייניים, תגרום לנסיגה במצבו ותחבל בסיכויי שיקומו בעתיד, המליץ שירות המבחן להסתפק בתקופת המעצר שריצה הנאשם, במקביל העמדתו תחת צו מבחן למשך שנה.

טיעוני הצדדים לעונש

13. בטיעוניה לעונש התייחסה ב"כ המאשימה לנסיבות ביצוע העבירה ולחומרתה ולצורך בהשתתפות עונשים שיביאו להרתעת עבריינים פוטנציאליים מפני ביצוע מעשים דומים. לצד הודאתו של הנאשם בביצוע המעשים שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי, ב"כ המאשימה ציינה את עברו הפלילי של הנאשם והעובדה שלא עבר הליך טיפולי. בנסיבות העניין טענה ב"כ המאשימה למתחם עונש הולם הנע בין 12 ל-24 חודשי מאסר, ועתרה להשית על הנאשם 18 חודשי מאסר בצירוף מאסר מותנה ופיצוי למתלונן.

14. מנגד, הדגישה ב"כ הנאשם את הרקע לביצוע המעשים ואת המצוקה שחש הנאשם בעקבות הפגיעה בבת זוגתו ולעובדה שהיה תחת השפעת אלכוהול. בהפנותה לתסקיר ביקשה ב"כ הנאשם לתת משקל לאירוע הטראגי שחוותה המשפחה בהירצחו של אחיו החורג של הנאשם, אשר השפיעו על הנאשם עד מאד, לשיפור בתפקודו של הנאשם מאז שוחרר ממאסר לפני כשנה, לנטילת האחריות על ידו ולרצונו של הנאשם בשיקום ובטיפול. עוד הוסיפה ב"כ הנאשם כי אביו של הנאשם עבר לאחרונה אירוע מוחי ומצבו הבריאותי אינו פשוט. ב"כ הנאשם ביקשה לאמץ את המלצת שירות המבחן וציינה כי הנאשם מעוניין לפצות את המתלונן בסכום שאינו גבוה אשר יוכל לעמוד בו במצבו הכלכלי הלא פשוט.

15. במועד הטיעונים לעונש שמעתי את אמו של הנאשם אשר סיפרה על השינוי שעבר הנאשם בעקבות מאסרו הקודם, על התבגרותו והתנהלותו באופן אחראי בעבודה ועל החרטה שהביע על הפגיעה שגרם למתלונן.

16. בדברו האחרון לבית המשפט הביע הנאשם צער וחרטה על מעשיו ואמר כי למד את הלקח לעתיד.

מתחם העונש ההולם

17. בהתאם לתיקון 113 לחוק, העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בסעיף 40ג(א) נקבע: **"בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט."**

18. מעשים מסוג המעשה אותו ביצע הנאשם פוגעים פגיעה קשה בערך חיי אדם, שלמות גופו

ובתחושת הביטחון של הציבור. הנאשם לא היסס לפתור את הסכסוך שהיה לו עם המתלון באמצעות כלי שסוגל לפצוע. רק בנס לא הסתיים אירוע זה בפגיעות חמורות יותר, כך שהנזק הפוטנציאלי הטמון במעשיו של הנאשם הוא החמור.

אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, יש לתת את הדעת לכך שהאירוע הוא פרי תכנון מוקדם של הנאשם ולא מעשה ספונטני, שכן הנאשם הגיע למקום כדי להתעמת עם המתלון והצטייד בכלי משחית על מנת "לבוא חשבון" עמו, על רקע התנכלות של המתלון לחברתו של הנאשם. לאחר דין ודברים החל הנאשם להכות את המתלון בראשו ובחלקי גופו השונים. הנאשם לא חדל ממעשיו גם לאחר שהמתלון היה שרוע על הרצפה, והוסיף לחבט בו, כשהוא מותיר במתלון חבלות שהצריכו טיפול רפואי, ובכללן, תפירה, חבישה והמשך מעקב רפואי. מנגד ומבלי להקל ראש בפגיעות שנגרמו למתלון, אין מדובר בפגיעה במדרג חומרה גבוה, ואין מדובר בהצטיידות בסכין שיכול היה לגרום לפגיעות קשות יותר והחזקתו מהווה עבירה נוספת.

19. סקירת מדיניות הענישה הנהוגה בעבירה בה הורשע הנאשם מלמדת על טווח ענישה רחב הנע בין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות ועד למספר שנות מאסר. (ר' למשל ת.פ. 32335-04-11, ת.פ. 32335-04-11, 3382-09 (שלום ת"א), ת.פ. 1224/01 (מחוזי ירושלים), ע"פ 3753/12, ע"פ 7924/05, 5024/12, 10633/05).

20. בע"פ 1892/15 אימן אבו מודיעם נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 27/5/15) נדחה ערעור על עונש מאסר בן 14 חודשים שהושת על המערערים בגין הרשעתם בביצוע חבלה חמורה בנסיבות מחמירות על פי סעיף 333 בנסיבות סעיף 335(א)(1)+(2) לחוק. באותו מקרה, מסיבה שאינה ידועה, פנו המערערים למתלון המוכר להם עובר לאירוע, האשימו אותו כי סינן קללות לעברם, והחלו להכותו במקלות בחלקי גופו. כתוצאה ממעשיהם נגרם למתלון חתך באורך 3 ס"מ בקרקפתו ושברים בשוק רגלו השמאלית ובשורש כפות ידיו, הפצע בראשו של המתלון נסגר באמצעות סיכות וידו גובסה. בית המשפט העליון הביע את עמדתו כי ייתכן שהיה מקום לקבוע מתחם רחב יותר מן המתחם שנקבע על ידי בית המשפט המחוזי (12-24 חודשי מאסר), עם זאת, קבע כי העונש שהושת על המערערים אינו חמור יתר על המידה.

21. בע"פ 7475/14 קבהא מהדי נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 25/12/14), נדון עניינו של מי שהורשע בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 335(א)(1) לחוק והושתו עליו 24 חודשי מאסר ועונשים נלווים. באותו מקרה, התפתח ויכוח בין המערער למתלון על רקע עקיפת המתלון את רכבו של המערער. לאחר דין ודברים בין השניים, דחף המערער את המתלון, ואז החלו דחיפות הדדיות בין השניים, עד שהגיעו אנשים נוספים והפרידו ביניהם. בהמשך, ולאחר שהמתלון התקדם מעט בפקק, הגיח המערער מצדו של הנהג, כשברשותו כלי עבודה ממתכת והיכה את המתלון מספר פעמים בפניו. כתוצאה מהאירוע נשברו למתלון 3 שיניים ונגרם לו חתך בשפתו העליונה שנדרשו תפרים לאחותה. בית המשפט העליון קיבל את הערעור, ובהתייחס למתחם הענישה

ההולם, הורה על הפחתת עונש המאסר מ-24 חודשים ל-20 חודשים, בצינו את הדברים הבאים:

"כנקודת מוצא לדיון יש לשוב ולהדגיש כי העבירה שבה הורשע המערער - חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 333 לחוק העונשין ביחד עם סעיף 335(א)(1) לחוק - הינה עבירת אלימות חמורה שהעונש המרבי הקבוע בצידה הינו 14 שנות מאסר בפועל. בפסיקת בית משפט זה ניכרת בשנים האחרונות מגמה ברורה של החמרה בענישה בעבירות אלימות באופן כללי ובעבירת החבלה החמורה בנסיבות מחמירות באופן ספציפי. בית משפט זה ציין לא אחת כי יש להילחם בנגע האלימות שפשט בארצנו וכי תרומתו של בית המשפט למלחמה זו הינה בהטלת עונשים מרתיעים ומשמעותיים שישקפו מסר מרתיע לעבריינים ולחברה כולה. לפיכך נקבע כי ככלל ענישה זו צריכה לכלול רכיב משמעותי של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח [ראו למשל: ע"פ 5153/13 פלוני נ' מדינת ישראל (13.1.2014) (להלן: עניין פלוני); ע"פ 6971/13 עמרן נ' מדינת ישראל (23.9.2014) (להלן: עניין עמרן); ע"פ 4061/12 בדארנה נ' מדינת ישראל (4.9.2012)]. מעיון בפסיקת בית משפט זה בשנים האחרונות עולה כי קשת הענישה בעבירות אלימות, הנעשות תוך שימוש בנשק קר, היא רחבה ומגוונת, אך היא כוללת ברוב המקרים עונשי מאסר בפועל שנעים בין 18 ל-24 חודשי מאסר בפועל, ככל שהנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון [להרחבה ראו סקירת הפסיקה בפסקאות 11-12 בעניין פלוני], ואף עונשי מאסר בפועל המגיעים לארבע שנות מאסר בפועל במקרים חמורים במיוחד."

22. בע"פ 7602/13 ג'מאל עמאש נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 24/11/2014), אישר בית המשפט העליון מתחם ענישה הנע בין 18 ל-48 חודשים, שנקבע על ידי בית המשפט המחוזי בגין עבירה של גרימת חבלה חמורה ופגיעה בנסיבות מחמירות. באותן נסיבות, על רקע ויכוח שהתפתח בין המערער לבין המתלון, שלף המערער סכין באמצעותו חתך את המתלון פעמיים מתחת לעינו. בהמשך, משניסה המתלון להימלט, רדף אחריו הנאשם, היכה במכת אגרוף והפילו ארצה וכתוצאה מכך נשבר אפו של המתלון.

23. יצוין כי נסיבות ביצוע העבירות והעבירות שיוחסו לנאשמים בתיקים אלה חמורים יותר, ולכן בהתחשב בנסיבות אירוע זה ומידת הפגיעה בערכים המוגנים שהיא בינונית, ובהתחשב בענישה הנוהגת, אני סבורה כי מתחם העונש ההולם נע בין 8 ועד 18 חודשי מאסר בפועל.

24. בשולי הדברים אוסיף כי עינתי בפסקי הדין אליהם הפנתה ב"כ הנאשם, בהם הושתו עונשי מאסר קצרים או עונשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, אך אני סבורה כי אין מקום ללמוד גזירה שווה מפסקי דין אלו בשל שיקולי שיקום שעמדו על הפרק, חלוף הזמן הרב ממועד ביצוע העבירות ועברם הנקי של הנאשמים.

העונש המתאים

25. הנאשם כיום בן כ-20 שנה, הודה בביצוע העבירה וביטא חרטה על מעשיו. שקלתי לקולא את גילו הצעיר ואת העובדה שהוא משתייך לקבוצת ה"בגירים-צעירים" אליה מתייחס בהרחבה פסק הדין ע"פ 7781/12 פלוני נגד מדינת ישראל. כן נתתי דעתי לנסיבות חייו המורכבות, הקשיים הרגשיים והחברתיים עמם התמודד לאורך השנים והתרשמות הגורמים המקצועיים כי העדר תמיכה והצבת גבולות מצד הוריו, יחד עם הקושי שחווה בשל גירושיהם, הובילו לניהול אורח חיים שולי, הכולל מעורבות בפלילים והתמכרות לאלכוהול. קצינת המבחן אף התרשמה מחד מחוסר בשלות וילדותיות הקשורים בין היתר לגילו הצעיר של הנאשם, ומאידך, מרצונו הכן של הנאשם לנהל אורח חיים תקין, תוך שהוא מעונין בקבלת סיוע לקידום שאיפותיו אלו.

26. לחומרה שקלתי כי אין זו הפעם הראשונה בה עומד הנאשם לדין. למרות גילו הצעיר הנאשם בעל עבר פלילי בתחום עבירות הרכוש והאלימות, ואף ריצה עונש מאסר לתקופה שאינה מבוטלת, אך לצערי, הדבר לא הביא להרתעתו. כמו כן הנאשם לא נרתע לפתור סכסוך באופן אלים תוך שימוש בנשק קר, למרות שאחיו החורג נהרג בנסיבות דומות, והיה על הנאשם להיזהר שבעתים מאירוע כזה בידעו לאיזו תוצאה נוראית יכול אירוע שכזה להתגלגל.

27. עוד יש לתת דגש על הרתעת הנאשם נוכח העובדה כי למרות שלנאשם ניתנה הזדמנות להשתלב בטיפול גמילה בהתמכרותו לאלכוהול, הוא לא השכיל לנצל הזדמנות זו וזמן קצר לאחר ששולב בקהילה הטיפולית "אור אביבה" עזב את המקום, ובחר לשהות במעצר עד לתום ההליכים.

28. מנגד, שירות המבחן מדווח בתסקירו כי בתקופה שחלפה מיום שחרורו של הנאשם ממאסר ועד למעצרו בתיק שבפני, קיים אורח חיים תקין הכולל תעסוקה יציבה לשביעות רצון מעסיקיו וקשר מיטיב עם בת זוג, עמה התארס לאחרונה. עוד התחשבתי בכך שהנאשם שוהה במעצר מזה 9 חודשים וידוע כי תנאי מעצר קשים מתנאי מאסר. עוד דווח בתסקיר כי המעצר השפיע לרעה על הנאשם, הביא לנסיגה במצבו וחידד בפניו את גבולות האסור והמותר.

29. נראה כי העונש המתאים לנאשם עומד על כשנת מאסר. יחד עם זאת, מאחר שהנאשם שוהה במעצר כתשעה חודשים, שהם מעל הרף התחתון של המתחם, ולו הייתי מטילה עליו עונש מאסר מיום מעצרו ואף לתקופה של 12 חודשי מאסר, נראה כי הנאשם היה מרצה תקופה החופפת את ימי מעצרו בשל ניכוי מנהלי, החלטתי להסתפק בימי מעצרו מבלי לדון אותו למאסר, שכן אם הייתי גוזרת תקופה זו לא ניתן היה להטיל על הנאשם צו מבחן, הנחוץ לשיקומו מחוץ לכותלי שב"ס. יודגש כי צו המבחן, שחבר הפקעתו ושליחתו של הנאשם למאסר תחתיו אם יפר את תנאיו, יתנו מענה הולם יותר לצורך בהרתעת הנאשם והגנה על הציבור מפניו מגזרת שלושה חודשי מאסר נוספים על הנאשם.

30. אשר על כן החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים כדלהלן:

א. 12 חודשי מאסר. הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור בתוך שנתיים מיום שחרורו על כל עבירת אלימות מסוג פשע.

ב. 6 חודשי מאסר. הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור בתוך שנתיים מיום שחרורו על כל עבירת אלימות מסוג עוון למעט עבירה של תגרה.

ג. צו מבחן למשך שנה מהיום. הנאשם מוזהר כי אם לא יעמוד בתנאי המבחן ידון עונשו מחדש.

ד. פיצוי למתלונן (ע"ת 1) בסך 4,000 ₪. הפיצוי ישולם בשמונה תשלומים שווים ורצופים החל מיום 15.10.15.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"ה אלול תשע"ה, 09 ספטמבר 2015, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.